

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4254/2020
23.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Република ..., чији је пуномоћник Ивана Бабовић, адвокат у ..., против тужене Републике Србије – Министарства правде, кога заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 7780/19 од 23.10.2019. године, у седници већа одржаној 23.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда Београду Гж 7780/19 од 23.10.2019. године.

Образложење

Виши суд у Београду је пресудом П 2107/16 од 19.09.2018. године, ставом првим изреке под тачком 1 одбио тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му исплати на име накнаде материјалне штете: 1) износ од 4.307.748,00 динара са законском затезном каматом од 29.03.2010. године па до исплате, на име штете због неадекватно конзервираног градилишта; 2) износ од 9.000 евра месечно за период почев од 01.12.2008. године до 01.12.2018. године са каматом почев од 05. у месецу за претходни месец за сваки појединачни износ па до коначне исплате, а на име изгубљене користи у виду изгубљеног закупа за пословни простор за десет година; 3) износ од 36.000 евра са каматом почев од 12.12.2008. године па до исплате по основу изгубљене добити на име пружања угоститељских услуга. Под тачком 2. првог става изреке је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тражио да суд обавезе тужену да му исплати на име накнаде нематеријалне штете због повреде права на поштовање приватног и породичног живота износ од 1.000.000,00 динара, по основу накнаде због повређеног пословног угледа износ од 2.000.000,00 динара, по основу накнаде због повреде части и угледа износ од 1.000.000,00 динара, на име умањења опште животне активности износ од 700.000,00 динара и на име претрпљених душевних болова услед повреде слободе износ од 3.800.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 19.09.2018. године па до исплате. Другим ставом изреке је обавезан тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 190.500,00 динара.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж 7780/19 од 23.10.2019. године, одбио као неосновану жалбу тужиоца и потврдио пресуду Вишег суда у Београду, а одбио је и захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете од стране другостепеног суда, тужилац је изјавио благовремену ревизију због битне повреде парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14), па је оценио да је ревизија тужиоца дозвољена, али да није основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Иако је ревизија изјављена због битне повреде поступка учињене у другостепеном поступку, у њој се не наводи конкретно у чему се битне повреде састоје.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоцу је 30.10.2008. године одређен притвор решењем истражног судије Посебног одељења Окружног суда у Београду, који је продужен решењем истог суда од 27.11.2008. године, а укинут је решењем 14.01.2009. године. Тужилац је у време притварања био држављанин Републике ..., са пребивалиштем на територији те државе. Притвор је одређен на основу члана 142. став 1. тачке 1. и 2. Законика о кривичном поступку ради обезбеђења присуства окривљеног у поступку и ради спречавања утицаја на сведоке и трајао је 76 дана. Против тужиоца је вођен поступак по оптужници Окружног јавног тужилаштва – Специјалног тужилаштва у Београду, којим је тужиоцу стављено на терет извршење кривичног дела давања мита из члана 368. став 1. КЗ РС. Пресудом Посебног одељења Вишег суда у Београду од 01.11.2012. године, која је потврђена пресудом Апелационог суда у Београду број Кж-ПО1-9/13 од 04.10.2013. године, тужилац је ослобођен од оптужбе.

Тужилац је као инвеститор градио објекат у ..., али је по налогу надлежне инспекције 09.09.2008. године градилиште затворено. Због неодговарајућег конзервирања заштите изведених радова за период од затварања градилишта, од 09.09.2008. године па до дана вештачења 24.03.2010. године, по налазу вештака грађевинске струке, настала је штета у висини од 4.307.748,00 динара са урачунатим ПДВ. Услед немогућности окончања градње у уговореном року до краја 2008. године, тужиоцу као закуподавцу је од стране ПДП „ББ“ д.о.о. из ... отказан уговор о десетогодишњем закупу тог објекта са уговореном месечном закупнином по 9.000 евра. Уговор о пружању угоститељских услуга у објекту „ВВ“ у ..., закључен 01.09.2008. године са фудбалским клубом „Синђелић“ из Београда је раскинуо сам тужилац због немогућности да услед личне спречености изврши уговорене обавезе. Висина уговореног прихода по овом уговору за десетодневни период од 02.01.2009. године до 12.01.2009. године за 150 чланова свих селекција омладинске школе тог клуба је износила 36.000 евра.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су оценили да је одређивање притвора скривио сам тужилац, јер му је притвор 30.10.2008. године одређен ради спречавања утицаја на сведока, између осталих и на сведока ГГ која је

против тужиоца два дана раније поднела прекршајну пријаву у којој је навела да јој је у њеној канцеларији тужилац претио, оптужујући је да га је она пријавила, говорећи да ће доћи њеној кући и да ће „она видети“, а што је код сведока изазвало страх. ГГ је радила на пословима грађевинског инспектора Општине ..., а по налогу надлежне инспекције је 09.09.2008. године затворено тужиочево градилиште у ... Цењено је да је тужилац у време притварања био држављанин Републике ..., да је имао пребивалиште на територији те државе, а у то време прелазак границе између Републике Србије и Републике Црне Горе је било омогућен само уз личну карту, па одузимање путне исправе из овог разлога није ни било могуће, јер би тужилац уз личну карту могао да напусти Републику Србију. Постојала је опасност да ће тужилац бити недоступан органима гоњења Републике Србије. Закључили су да се нису стекли услови из члана 560. Законика о кривичном поступку, који је важио у време одређивања притвора и његовог трајања, за досуду накнаде нематеријалне и материјалне штете, без обзира на чињеницу што је тужилац ослобођен од оптужбе да је учинио кривично дело које му је било стављено на терет.

Врховни касациони суд је нашао да су нижестепени судови правилно одлучили када су одбили тужбени захтев за накнаду штете на основу члана 560. став 3. Законика о кривичном поступку, који је важио у време одређивања притвора и његовог трајања („Службени лист СРЈ“ број 70/2001, 68/2002, „Службени гласник РС“ бр 58/2004, 85/2005, 115/2005, 46/2006, 49/2007, 122/2008, 20/2009, 72/2009, 76/2010). Чињеница што се тужилац сам јавио истражном судији, те дао исказ у кривичном поступку који је против њега вођен, не утиче на другачији закључак о томе да је тужилац сам скривио доношење решење о притварању. Имајући у виду садржину прекршајне пријаве коју је поднела сведокиња ГГ, постојала је сумња да би тужилац могао да утиче и на друге сведоке, а не само да понови притисак на сведокињу ГГ која је убрзо и умрла. Из тих разлога, нису се стекли услови за примену члана 560. став 1. и 2. Законика о кривичном поступку, те су правилно нижестепени судови закључили да тужиоцу не припада накнада штете због неоснованог притварања (које се показало као неосновано тек доношењем пресуде којом је он ослобођен од оптужбе) јер је несумњиво утврђено да је тужилац својим недозвољеним поступцима проузроковао лишење слободе.

Што се тиче накнаде материјалне штете коју тужилац потражује тужбеним захтевом насталу као последицу неоснованог притварања и провођења у притвору, Врховни касациони суд је нашао и друге околности због којих је овај тужбени захтев тужиоца неоснован. Наиме, тужилац тражи накнаду штете због неадекватног конзервирања градилишта, иако је у поступку утврђено да је надлежна инспекција 09.09.2008. године затворила градилиште, а притвор је одређен решењем 30.10.2008. године. Према томе, затварање градилишта није у узрочно-последичној вези са тужиочевим притварањем. Осим тога, притвор је трајао 76 дана, те је по изласку из њега тужилац имао могућности да градилиште конзервира и да штету смањи, а не да необезбеђено градилиште изложи временским условима дуже од годину дана. Изгубљена зарада по основу десетогодишњег закупа коју тужилац потражује за период од 01.12.2008. па до 01.12.2018. године по 9.000 евра месечно, такође није доказана. Притвор је тужиоцу одређен 30.10.2008. године. Тужилац није доказао да би у новембру месецу 2008. године завршио градилиште и све предвиђене радове како би завршени објект већ 01.12.2008. године предао закупопримцу. Није доказао да је једини разлог због недовршетка објекта било његово притварање јер је градња пре тога била обустављена по решењу надлежне инспекције. Тужилац неосновано потражује и

изгубљену добит на име пружања угоститељских услуга у објекату „ВВ“ у ..., Република Црна Гора за период од 02.01. до 12.01.2009. године у висини од 36.000 евра. Уговор који је имао закључен са Фудбалским клубом „Синђелић“ из Београда, тужилац је сам раскинуо, зато што није могао да обезбеди да га лично изврши због тога што је баш у то време био у притвору. Тужилац није доказао узрочно-последичну везу јер он и није могао да лично изврши уговорене обавезе у односу на 150 чланова омладинске школе клуба за који је закуп био уговорен.

Ревидент наводи да није било основа да му се на основу члана 142. став 2. тачка 2. ни по основу става 2. тачка 1. истог члана ЗКП одреди притвор. У парничном поступку се не може оцењивати законитост решења о одређивању притвора које је донето у току кривичног поступка, јер се законитост решења о одређивању притвора преиспитује по жалби окривљеног у том поступку. Међутим, у парничном поступку се може испитивати да ли су постојале особите околности које су оправдавале одређивања притвора и да ли су постојале околности које искључују тужиочево право на накнаду штете због притвора. Управо су те околности утврдили нижестепени судови и извели правилан закључак о томе да је тужилац својим недозвољеним понашањем пре притварања скривио доношење решења о притвору.

Врховни касациони суд је оценио да ревидент наводима у ревизији није довео у питање правилност пресуђења нижестепених судова, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић